

RED BARNETS SAMVÆRSPOLITIK

Red Barnet arbejder ud fra FN's Børnekonvention om **barnets rettigheder** og ud fra følgende hovedprincipper:

- Barnet har ret til omsorg og beskyttelse (artikel 2 og 19)
- Beslutninger vedrørende barnet skal tages ud fra barnets bedste (artikel 3)
- Barnet har ret til overlevelse og udvikling (artikel 6)
- Barnet har ret til at deltage i beslutninger vedrørende eget liv (artikel 12-14)
- Barnet har ret til hvile og fritid, til at lege og dyrke fritidsinteresser (artikel 31)

Formålet med samværspolitikken er at sikre, at børns rettigheder overholdes, når de deltager i Red Barnets forskellige aktiviteter. I Red Barnets aktiviteter opbygges nære og sociale relationer mellem frivillige og børnene samt deres familier. Disse relationer er som udgangspunkt meget positive og givende for alle, men det er vigtigt, at man som frivillig tænker over sine egne og andres grænser. Samværspolitikken skal være med til at beskytte de børn, som Red Barnet har ansvaret for – og samtidig beskytte de frivillige mod at blive misforstået i deres handlinger, mistænkeliggjort eller udsat for falske anklager.

Det er vigtigt, at du kender Red Barnets Samværspolitik og følger de gældende retningslinjer. Derved er du allerede i gang med at forebygge overgreb og krænkelse mod børn og unge i Red Barnets aktiviteter.

Retningslinjer for kommunikation

Som frivillig skal du være opmærksom på:

- At være inkluderende og anerkendende i din kommunikation med børn og unge.
- At være klar og entydig i kommunikationen med børn og unge såvel som med voksne
- At undlade at tale dårligt eller nedsættende om børnene, deres familie eller de andre frivillige. Har du som frivillig brug for at drøfte noget vedrørende børnene eller deres familier med dine medfrivillige, så vær opmærksom på, at det skal foregå i et børnefrit (og forældre-frit) rum.
- At sprogbrug kan misforstås af andre. Ordenes betydning og måden, de bliver sagt på, kan have en uønsket effekt. Specielt børn kan have vanskeligt ved at forstå og forholde sig til sarkasme, ironi og sort humor.

Retningslinjer for fysisk kontakt

Som frivillig skal du:

- Være opmærksom på at fysisk kontakt kan misforstås eller være grænseoverskridende for nogle børn. Fysisk berøring i leg eller hårde tag kan opfattes anderledes af barnet og andre voksne end det, der var hensigten med berøringen.
- Være opmærksom på, at børn søger særlig meget fysisk voksenkontakt. Dette kan imødekommes ved at overveje alternativer til tæt fysisk kontakt. Er det eksempelvis nødvendigt at sidde på skødet, holde i hånd, give knus eller kan trygheden for barnet skabes på anden vis?
- Være opmærksom på, at grænseoverskridende adfærd og overgreb kan finde sted børnene imellem. Det er derfor vigtigt, at alle aktiviteter og samvær er styret og overværes af de frivillige.
- Sørge for aldrig at være alene med et eller flere børn. Hvis der er behov for en fortrolig samtale med et barn i aktiviteten, skal dette foregå i passende afstand således, at andre frivillige kan se jer.
- Vise hensyn til og respektere barnets privatliv. Vær særlig opmærksom på dette i forbindelse med omklædningssituationer og ved toiletbesøg.
- Undgå låste eller lukkede døre. En lukket eller låst dør kan føre til rygter om, at der foregår noget forkert, selvom det ikke er tilfældet.

Retningslinjer for privatliv

Som frivillig skal du:

- Undlade at udlevere dit private telefonnummer, adresse eller e-mail til børnene og deres familie eller at blive 'ven' med dem på de sociale medier.
- Undlade at omgås børnene og deres familie uden for aktivitetens rammer. Skulle du møde børnene eller deres familie uden for Red Barnets regi, så afvent om barnet eller familiemedlemmet hilser på dig først.
- Undlade at påtage dig bisidderrolle for børnene og deres familie.

Retningslinjer for grænsesætning

Som frivillig skal du være opmærksom på:

- At være åben omkring opståede problemer Det er en rigtig god ide at tale åbent sammen om de problemstillinger, der vedrører alle i den pågældende aktivitet, men vær samtidig sikker på, at hverken børnenes, de andre medfrivilliges eller egne grænser overskrides. Dialog er et vigtigt redskab i forebyggelsen eller løsningen af konflikter, og dialog sammen med den sunde fornuft rækker rigtig langt.
- At diskutere roller og omgangsformer. Veldefinerede roller mellem de frivillige giver tryghed for både børn, voksne og de frivillige. Gennemsigtigheden i måden at være sammen på giver færre misforståelser og mindsker risikoen for ubevidste overgreb.
- At sige fra over for børn og unge, der overskrider dine personlige grænser.
- At det er helt i orden, at man som frivillig får opbrugt sin tålmodighed i arbejdet med børn og unge. Når man som frivillig mærker dette, skal man være ærlig over for sig selv og sine medfrivillige, så man kan få sine frustrationer bearbejdet i et børnefrit rum.

Tavshedspligt

- Alle frivillige skal overholde den generelle tavshedspligt.
- Der må ikke videregives personlige oplysninger om børnene og deres familier til uvedkommende - altså hvor der ikke er et direkte formål med, at de skal have disse oplysninger.

Tavshedspligten ophører i fire tilfælde:

- Ved nødvendig **sparring** omkring et barn/familie inden for frivilligruppen. Lederen af aktiviteten skal altid inddrages.
- Ved **samtykke** til at dele personoplysninger fra den person det omhandler.
- Ved **oplysningspligten** - hvis I får oplysninger, der kan være med til at forhindre en alvorlig forbrydelse - som drab, vold eller anden alvorlig kriminalitet.
- Ved **underretningspligten** - hvis der opstår bekymring for et barns mistrivsel eller mistanke om vold eller overgreb.

Underretningspligt

- Red Barnets ansatte har pligt til at underrette de sociale myndigheder, hvis man får kendskab til, at et barn mistrives eller udsættes for vold eller overgreb.
- Alle frivillige i Red Barnets aktiviteter har pligt til at videregive viden eller observationer om bekymringer for børn til aktivitetslederen, lejrlederen eller projektlederen.
- Lederen af aktiviteten skal videregive mistanke eller bekymring til Den Børnefaglige Rådgivning.

Sociale medier

Sociale medier er en del af alles hverdag. Her mødes børn og voksne og deler hverdagens oplevelser. Forældre og børn kan her møde hinanden og etablere venskaber. Derfor er det også naturligt, at et nyt startet fællesskab på f.eks. en lejr videreføres her. I den forbindelse er der en række ting, du skal være opmærksomme på:

- Der er et alderskrav for brug af de sociale medier - f.eks. er alderskravet 13 år på Facebook
- Aktivitetslederen skal oprette gruppen og sikre, at den er lukket for uvedkommende – de frivillige er naturligvis velkomne i gruppen.
- Du må gerne uploade fotos fra aktiviteterne, men vi anbefaler, at du tager en god og løbende samtale med familiegruppen om, hvordan fotoer og videoer deles på ordentlig og passende måde - herunder at krænkende og upassende fotos undgås.
- Du skal adskille børne-, voksen- og privatlivet fra frivilliglivet. Derfor skal ”venskaber” med børn og/eller forældre på f.eks. Facebook undgås.
- Al elektronisk privat korrespondance mellem dig som frivillig og børnene skal undgås.

Fotos og brug af billeder

Det er vidunderligt og sjovt med billeder. Børn og forældre får mulighed for at dele minder med andre. Ligeledes er billeder uvurderlige for Red Barnets dokumentation og fortalerarbejde samt i forbindelse med udarbejdelsen af oplysningsmaterialer. Du kan dele billeder fra aktiviteten på flere forskellige måder, enten på selve aktiviteten eller bagefter, men du skal huske at have samtykke fra forældre og/eller børn til at dele billederne.

Du kan dele billederne ved at:

- Lægge dem på en USB-stik og give børnene dem med hjem, eller sende dem med posten.
- Lave en ”billeddag” som en aktivitet - f.eks. med billeder og scrapbøger.
- Finde forskellige, sikrede onlineprogrammer på nettet, hvor I kan dele billeder fra aktiviteterne i lukkede fora som f.eks. Flickr eller 500px.
- Oplade dem på lokalforeningens officielle sociale medier (Facebook, Instagram, LinkedIn etc.).
Der må ikke uploades fotos på private profiler eller i private grupper.

For at sikre beskyttelse af børnene og forældrenes integritet og privatliv, skal der indhentes et fotosamtykke, før billeder må bruges på sociale medier eller Red Barnets hjemmeside, samt i foldere, aviser og/eller andet materiale.

Ved anvendelse af fotos til kampagner og markedsføring i lokalforeningerne, skal der ud over et generelt toårigt fotosamtykke også indhentes accept til brugen af det enkelte foto. Denne accept kan godt være mundtlig.

Du kan få en skabelon til en samtykkeerklæring til brug af fotos ved at rette henvendelse til Red Barnets sekretariat eller på Lokalforeningernes intranet.

Anvend kun situationsbilleder og undgå krænkende og uværdige fotos

Ved anvendelse og deling af fotos skal du være opmærksom på følgende vigtige forholdsregler:

- Der må kun anvendes situationsbilleder. Portrætbilleder, nærbilleder skal undgås med henblik på at beskytte børn og forældre mod unødvendig eksponering.
- Fotos skal ikke være krænkende eller uværdige. Eksempler på krænkende eller uværdige fotos kan være børn og forældre:
 - i badesituationer ved strand eller i svømmehal
 - i anden let påklædning
 - som fremstår i en uheldig situation

Det er en god idé at kontakte den enkelte forældre inden fotos tages i brug- også selv om der foreligger et fotosamtykke - så du er helt sikker på, at det sker med accept.

Særregler for udvalgte projekter

Samværspolitikken omhandler regler og retningslinjer for alle frivillige sociale projekter. Det er som udgangspunkt ikke tilladt at være alene med et barn i en frivillig social aktivitet. Der er dog nogle udvalgte projekter, hvor det som frivillig er tilladt at være alene med et barn, når forældre til barnet har givet skriftligt samtykke hertil. Denne 1:1 relation mellem den frivillige og barnet er som udgangspunkt positiv og givende for barnet og familien. Som frivillig er det dog vigtigt at være opmærksom på den sårbarhed, som relationen også indebærer. Nedenfor er oplyst sær- regler for de udvalgte projekter med henblik på at forebygge overgreb og krænkelser samt undgå misforståelser.

Særregler for 'Plads til Alle'

Som frivillig i 'Plads til Alle' skal du være særligt opmærksom på:

- At minimere alenetiden med barnet og opholde dig i det offentlige rum. Det er i alenetiden, at 1:1 relationen i aktiviteten er mest sårbar. Du skal derfor overveje, hvordan alenetiden kan minimeres. Hvis det er praktisk muligt, skal transportformen til og fra aktiviteten være at cykle, gå eller bruge offentlig transport. Det anbefales at anvende en rute, der ikke går igen- nem øde, isolerede områder.
- At udvise ydmyghed og respektere familiens regler, når du er i deres hjem.
- At være tydelig omkring rammerne for din rolle som frivillig i aktiviteten over for barnet og familien. Hvis du oplever, at barnet eller familien inddrager dig i noget, der ikke omhandler din rollesom frivillig i aktiviteten, skal du på en respektfuld måde sige fra og være tydelig omkring dette.

Særregler for 'Hjem til Os'

Som frivillig i 'Hjem til Os' skal du være særlig opmærksom på:

- **At hele din familie bliver godt forberedt til at tage imod det besøgende barn**

Det anbefales, at alle i familien over 12 år introduceres til e-læringsmaterialet, som skal gennemgås inden forløbets start.

- **At minimere alenetiden mellem et enkelt familiemedlem og barnet**

Hjem til Os er undtaget fra Red Barnets generelle politik om, at frivillige aldrig må være alene med børn, eftersom det er muligt at være venskabsfamilie som familie med en enlig forælder.

Du skal dog stadig tilstræbe, at barnet som udgangspunkt ikke er alene med kun én fra familien. Hvis der er tidsrum, hvor du eller en anden fra familien er alene med barnet, anbefales det så vidt muligt, at aktiviteter med barnet foregår i det offentlige rum. Fx i en park, på en legeplads eller på et bibliotek.

Desuden bør du overveje, hvordan hjemmeaktiviteter med barnet kan udføres med flere af familiens medlemmer. Fx bør aftensmadspisning, kreative projekter og filmvisning primært opleves i fællesskab med familien og ikke det enkelte familiemedlem. Det samme gælder i forhold til fx børns leg inde på værelset, hvor den voksne anbefales at have løbende opsyn med børnene.

Formålet med anbefalingen om at minimere alenetid med barnet er at forebygge risikoen for, at der kan opstå situationer, hvor en af parternes grænser bliver overtrådt. Minimering af alenetid med barnet minimerer også risikoen for misforståelser og mulige uretmæssige anklager mellem de tilstedeværende.

- **At sikre, at alle familiemedlemmer udviser engagement og har en positiv indstilling til at deltage som frivillig gennem hele projektet**

Hvis du undervejs i projektet oplever, at et af dine familiemedlemmer – fx dit barn – udviser manglende lyst til besøgene eller modvilje mod barnet eller relationen, anbefales det at italesætte dette og modtage sparring fra din kontaktperson i Red Barnet.

- **At være tydelig omkring rammerne for din rolle som frivillig i besøgene over for barnet og dets forældre.**

Hvis du oplever, at barnet eller forældrene inddrager dig i noget, der ikke omhandler din rolle som frivillig i Hjem til Os, skal du på en respektfuld måde sige fra og være tydelig omkring dette. Ræk ud til din kontaktperson i Red Barnet, hvis du er i tvivl om, hvad du kan sige ja eller nej til.